

Олена Ткаченко

- Маріупольський державний університет
- Доцент Кафедри менеджменту
- Кандидат економічних наук
- Доцент
- o.tkachenko@mdu.in.ua
- 0000-0002-9603-7136

Особливості трансформації навчання у вищій освіті у контексті сучасних викликів

▪ цифрові вища освіта ▪ здобувачі вищої освіти ▪ заклад вищої освіти
▪ трансформація ▪ розвиток ▪ шляхи навчання ▪ тенденції розвитку освіти

Сучасний світ і різні сфери діяльності як окремої особистості, так і цілих країн та регіонів, нині демонструють значну залежність від різноспрямованих і непередбачуваних тенденцій, що формуються в міжнародному середовищі. Серед них останнім часом доцільно виділити такі виклики як:

- вплив COVID-19 і його можливе продовження, що змінили пріоритети господарської діяльності в певних сферах життя, висвітили сфери ринку праці, які недостатньо забезпечені працівниками;
- екстремальні погодні явища, що пов'язані зі змінами клімату і станом навколишнього середовища, які заставляють людство переходити до альтернативних джерел енергії;
- повномасштабне вторгнення РФ в Україну, яке окрім значного підвищення цін на енергоносії та продукти харчування на світовому ринку, призвело до значних міграційних переміщень, а, відповідно і певного погіршення ситуації на ринках праці європейських країн.

Організація економічного співробітництва і розвитку (OECD) у своєму дослідженні «Перспективи освітньої політики 2022. Трансформація шляхів для тих, хто навчається впродовж життя» у якості основних напрямів політичних зусиль для просування трансформації освітньої сфери виділила три (OECD, [2022](#)). Це:

- підвищення актуальності шляхів навчання, їх спрямування на адаптацію окремих людей і суспільства до довгострокових тенденцій, які змінюють спосіб життя та роботи людей;
- полегшення переходів впродовж особистого шляху для тих, хто навчається, що передбачає полегшення переходу від одного рівня освіти, програми чи закладу

до іншого, вжиття заходів щодо скорочення відсіву студентів (тих, хто навчається), підтримка біженців у повторному вступі на навчання та працевлаштуванні;

- виховання прагнень тих, хто навчається, підтримка їх кар'єрних прагнень, стосовно студентів, учнів, працівників різних вікових груп (OECD, [2022](#)).

Означені напрями можуть слугувати орієнтиром для розвитку вищої освіти в Україні і можуть бути враховані на рівні:

- Міністерства освіти і науки України;
- окремих закладів вищої освіти;
- окремих освітніх програм;
- окремих навчальних дисциплін.

Реалізація першого напрямку на рівні окремого закладу вищої освіти, освітньої програми і дисципліни говорить про необхідність передбачати перспективні навички, які доцільно розвивати, формувати вміння орієнтуватися в ширших змінах, розширювати можливості моніторингу, підтримувати розширення інновацій.

Реалізація другого напрямку передбачає створення умов для ефективної співпраці студента і викладача, зміну педагогічних методів у бік більш широкої підтримки зі сторони викладача та адміністрації щодо вибору і можливості переходу на інші програми чи в інші заклади вищої освіти для студентів. Саме такий підхід може зробити студентів (здобувачів освіти) більш стійкішими до непередбачуваних змін зовнішнього середовища.

Реалізація третього напрямку передбачає доцільність залучення цільових груп населення задля продовження освіти або навчання, використання реалістичної та актуальної інформації про освіту, навчання та можливості працевлаштування із врахуванням певних цільових груп населення, розвиток здатності визначати та використовувати ті можливості, які надає як система освіти, так і ринок праці, а також створювати власні можливості для здійснення власних прагнень. Також важливим залишається залучення роботодавців, формування програм, які дозволяють реалізувати підхід — навчання впродовж життя і використовують практичні інструменти для мотивації студентів.

В умовах все більшого залучення України і сфери вищої освіти до світового освітнього простору посилюються виклики, на які необхідно реагувати і змінювати, трансформувати освітню діяльність у відповідності до сучасних тенденцій і кращого міжнародного досвіду.

Список використаних джерел

- Меморандум взаєморозуміння між Урядом України і Організацією економічного співробітництва та розвитку щодо поглиблення співробітництва. (2014, 7 жовтня). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/966_003
- OECD. (2022). *Education Policy Outlook 2022: Transforming Pathways for Lifelong Learners*. Paris: OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/c77c7a97-en>